

BENEFICIAIRE AANVAARDING (Uitgave 2026)

In de eerste plaats zal de afwikkeling van de nalatenschap op formele wijze dienen te geschieden. Door beneficiaire aanvaarding is de derde afdeling van Titel 6 van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing. Deze wettelijke regeling verplicht de erfgenamen die een nalatenschap beneficiair aanvaarden de nalatenschap volgens bepaalde, in die wettelijke regeling opgenomen procedurevoorschriften af te wikkelen.

Verplichtingen en bevoegdheden van de erfgenamen

De afwikkeling van de nalatenschap gaat gepaard met diverse procedurevoorschriften. De wet geeft een uitgebreide opsomming van de verplichtingen als een vereffenaar. Hieronder treft u een korte beschrijving aan van deze verplichtingen.

1. Boedelbeschrijving opmaken.

Van de nalatenschap dient met bekwame spoed een beschrijving te worden gemaakt, waarin de schulden in voorlopige staat worden opgenomen. Deze beschrijving kan ofwel onderhands worden opgemaakt, ofwel bij de notaris.

2. Boedelbeschrijving ter inzage leggen.

De erfgenamen moeten de boedelbeschrijving ten kantore van de boedelnotaris/ter griffie van de rechtbank neerleggen. Dit heeft als doel dat de overige erfgenamen en de belanghebbende schuldeisers de beschrijving kunnen inzien.

3. Verzoek om ontheffing terinzagelegging.

Van de hierboven beschreven verplichting tot terinzagelegging van de boedelbeschrijving kunnen de erfgenamen worden ontheven. Zij moeten dan een verzoek daartoe aan de kantonrechter richten. Afhankelijk van de omvang van de nalatenschap en van de vraag of anderen belang bij de inzage kunnen hebben zal de kantonrechter u deze ontheffing verlenen.

4. Negatieve nalatenschap: melden aan kantonrechter.

Wanneer een beschrijving is gemaakt van de nalatenschap, zal het duidelijk zijn of de nalatenschap een positief of negatief saldo kent. Van groot belang is de mededelingsplicht aan de kantonrechter ingeval de nalatenschap negatief is. Blijkt aan een erfgenaam dat de schulden van de beneficiair aanvaarde nalatenschap de baten overtreffen, dan is hij verplicht dit ten spoedigste aan de kantonrechter mede te delen. De kantonrechter kan in dat geval verdere instructies geven.

5. Oproepen schuldeisers.

De wettelijke vereffening heeft primair als doel dat de schuldeisers van de nalatenschap op geordende wijze worden voldaan. Blijft er vervolgens nog wat over, dan mogen de erfgenamen dat onderling verdelen. De erfgenamen dienen de bekende schuldeisers der nalatenschap per brief persoonlijk op te roepen. Dit houdt in dat de schuldeisers op de hoogte worden gesteld van het overlijden van de erflater (hun schuldenaar) en dat zij aan de vereffenaars moeten melden wat ze te vorderen hebben.

6. Adres van schuldeiser onbekend: melden aan kantonrechter.

Is het adres van een op te roepen schuldeiser onbekend, dan dient dit feit aan de kantonrechter te worden meegedeeld. De kantonrechter kan dan aanwijzingen geven omtrent de opsporing van de schuldeiser.

7. Uitkeringen doen aan schuldeisers en verdeling.

Wanneer een duidelijk beeld is verkregen van de omvang van de nalatenschap en van de aanwezige schulden, kunnen de gezamenlijke erfgenamen overgaan tot het voldoen van de schuldeisers. Blijkt na voldoening van de schuldeisers een positief saldo te bestaan, dan zal dit worden verdeeld onder de erfgenamen, naar rato van hun erfdelen. Ik wil u er hierbij op wijzen dat een zich later aandienende schuldeiser in de meeste gevallen het recht heeft het aan de erfgenamen uitgekeerde 'terug te halen'.

Eventueel (indien door kantonrechter bepaald):

8. Lijst van vorderingen.

Door de kantonrechter is bepaald dat de vereffenende erfgenamen niet zijn ontheven van de in art. 4:214 lid 5 vermelde verplichtingen. Dit houdt in dat zij zo spoedig mogelijk na de datum waarop de bij de oproep der schuldeisers gestelde termijn verstrijkt, een lijst van de door hen erkende en betwiste vorderingen en aanspraken op voorrang ten kantore van de boedelnotaris/ter griffie van het kantongerecht dienen neer te leggen, ter inzage van de erfgenamen, de legatarissen en allen die zich als schuldeiser hebben aangemeld. De erfgenamen dienen ieder van hen van deze neerlegging in kennis te stellen.

Eventueel (indien door kantonrechter bepaald):

9. Rekening en verantwoording en uitdelingslijst.

Door de kantonrechter is bepaald dat de vereffenende erfgenamen niet zijn ontheven van de in art. 4:218 vermelde verplichtingen. Dit houdt in dat zij binnen zes maanden nadat de voor het indienen van vorderingen gestelde tijd is verstreken, een rekening en verantwoording benevens een uitdelingslijst ten kantore van de boedelnotaris/ter griffie van het kantongerecht ter kennisneming van een ieder dienen neer te leggen. Tevens zijn de erfgenamen verplicht deze neerlegging openlijk bekend te maken in de Staatscourant en in een of meer door de kantonrechter aangewezen nieuwsbladen. Bovendien rust op de erfgenamen de verplichting de neerlegging per brief bekend te maken aan de legatarissen en allen die zich als schuldeiser hebben aangemeld, alsmede aan de eventueel niet op de hoogte zijnde erfgenamen. Belanghebbenden kunnen binnen één maand tegen de neergelegde rekening en verantwoording en uitdelingslijst in verzet komen.

Eventueel (te weinig baten):

10. Opheffing of kosteloze vereffening.

Het is mogelijk dat de nalatenschap dusdanig weinig goederen omvat, dat het doorlopen van de wettelijke vereffeningsprocedure als zinloos dient te worden beschouwd. Iedere erfgenaam kan in dat geval de kantonrechter verzoeken hetzij de kosteloze vereffening van de nalatenschap, hetzij de opheffing van de vereffening te bevelen. Als grond hiervoor zal moeten worden aangedragen dat de geringe waarde der baten van een nalatenschap daartoe aanleiding geeft.

Sanctie op het niet volgen van de procedure

Tot slot wijs ik u nog op het volgende. De hierboven globaal omschreven vereffeningsprocedure bevat nogal wat regels. Deze acht de wetgever geboden, omdat de nalatenschap beneficiair is aanvaard en alleen de goederen van de nalatenschap de schuldeisers tot verhaal dienen. Indien u in de vervulling van uw verplichtingen als vereffenaar in ernstige mate tekortschiet en u daarvan een verwijt kan worden gemaakt, dan vervalt het veilige aspect van de beneficiaire aanvaarding.

Dalfsen

Kerkplein 26
0529-431742

Hardenberg

Scholtensdijk 20
0523-261941

Zwolle

Harm Smeengekade 24
038-4215876

Aan de totstandkoming van deze brochure is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die nochtans onvolledig of onjuist is opgenomen wordt geen aansprakelijkheid aanvaard.